

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak

sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 21. april 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija prve odluke o učešću žrtava

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Branilac Hašima Tačija
Dejvid Huper

Branilac Kadrija Veseljija
Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija
Dejvid Jang

Služba za učešće žrtava

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatesvari Alagenda

I.	TOK POSTUPKA	2
II.	IZJAŠNJENJA STRANA	4
III.	MERODAVNO PRAVO	5
	A. Prijava i odobrenje za učešće u postupku	5
	B. Učešće u prethodnom postupku.....	6
	C. Zaštitne mere	7
IV.	DISKUSIJA.....	8
	A. Potpunost prijava.....	8
	B. Dopuštenost prijava.....	10
	(a) Fizičko lice.....	12
	(b) Krivična dela.....	12
	(c) Podnosilac je lično pretrpeo štetu kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice.....	15
	(d) Zaključak	18
	C. Zaštitne mere	19
	(a) Prijavni obrasci	20
	(b) Podnosioci čije su prijave odobrene	21
	(c) Odbijeni podnosioci prijava.....	24
	D. Grupisanje i zajedničko pravno zastupanje	24
	E. Učešće u prethodnom postupku.....	27
V.	DISPOZITIV	28

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu sa članovima 22, 39(1), (11) i (13) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 80, 95(2)(h)-(i), 113 i 114 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku:

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 26. oktobra 2020, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu protiv Hašima Tačija (u daljem tekstu: g. Tači), Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija (u daljem tekstu: g. Krasnićí) (u daljem tekstu, zbirno: optuženi) u svojoj obrazloženoj odluci (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice).²

2. Dana 30. oktobra 2020, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je tu optužnicu podnelo kao potvrđenu (u daljem tekstu: potvrđena optužnica),³ u redigovanom obliku shodno ovlašćenju od sudije za prethodni postupak.⁴

3. Dana 11. decembra 2020, tužilaštvo je podnelo poverljive redigovane verzije detaljnih prikaza predviđenih pravilom 86(3)(b) Pravilnika (u daljem tekstu: detaljni prikaz po pravilu 86(3)(b)).⁵

4. Dana 4. januara 2021, sudija za prethodni postupak doneo je okvirnu odluku o prijavama žrtava (u daljem tekstu: okvirna odluka), kojom je Službi za učešće žrtava

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija* (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice), 26. oktobar 2020, javno.

³ KSC-BC-2020-06, F00034/A01, Specijalizovano tužilaštvo, *Optužnica* (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), 30. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. *Vidi takođe* F00134, specijalizovani tužilac, *Manje redigovana verzija redigovane optužnice, KSC-BC-2020-06-F00045-A02, 4. novembar 2020, 11. decembar 2020, poverljivo.*

⁴ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 521(c)-(d).

⁵ KSC-BC-2020-06, F00136, specijalizovani tužilac, *Poverljivi redigovani detaljni prikazi po pravilu 86(3)(b)*, 11. decembar 2020, javno, s priložima 1-2, poverljivo.

naložio, između ostalog, da do 15. februara 2021. njemu i stranama u postupku dostavi prvi izveštaj shodno pravilu 113(2) Pravilnika u vezi s podnesenim prijavama i da potom redovno podnosi eventualne dalje izveštaje, s tim da poslednji izveštaj dostavi pre podneska odbrane po pravilu 95(5) Pravilnika.⁶

5. Dana 15. februara 2021, Služba za učešće žrtava dostavila je svoj prvi izveštaj o primljenim prijavama (u daljem tekstu: prvi izveštaj), zajedno sa devetnaest poverljivih i *ex parte* priloga koji sadrže tabelu u kojoj je navedeno sedamnaest podnosilaca prijava uz preporuku da im se odobri učešće u postupku, tabelu u kojoj je naveden jedan podnosilac prijave uz preporuku da mu se ne odobri učešće u postupku i rezimee prijave ukupno osamnaest prijavljenih.⁷

6. Dana 26. februara 2021, odbrana g. Tačija, a 1. marta 2021. i odbrana g. Krasnićija (u daljem tekstu, zbirno: odbrana), podnele su svoje odgovore na prvi izveštaj.⁸

7. Dana 1. marta 2021, tužilaštvo je podnelo svoje napomene u vezi sa prvim izveštajem.⁹

8. Dana 1. aprila 2021, Služba za učešće žrtava podnela je dopunu svog prvog izveštaja (u daljem tekstu: dopuna izveštaju).¹⁰

⁶ KSC-BC-2020-06, F00159, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o prijavama žrtava* (u daljem tekstu: okvirna odluka), 4. januar 2021, javno, stav 56(c)-(e).

⁷ KSC-BC-2020-06, F00203, Služba za učešće svedoka, *Prvi izveštaj Sekretarijata sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku* (u daljem tekstu: prvi izveštaj), 15. februar 2021, javno, stav 8, sa poverljivim i *ex parte* priložima 1-19. Služba za učešće žrtava je takođe obavestila sudiju za prethodni postupak da se prvi izveštaj može obelodaniti stranama u postupku i javnosti. Vidi prvi izveštaj, stav 7.

⁸ KSC-BC-2020-06, F00208, odbrana g. Tačija, *Odgovor Tačijevе odbrane na prvi izveštaj Sekretarijata u vezi sa prijavama žrtava za učešće u postupku* (u daljem tekstu: Tačijev odgovor), 26. februar 2021, javno; F00209, odbrana g. Krasnićija, *Odgovor Krasnićijevе odbrane na prvi izveštaj Službe za učešće žrtava* (u daljem tekstu: Krasnićijev odgovor), 1. mart 2021, javno, sa prilogom 1, javno.

⁹ KSC-BC-2020-06, F00210, specijalizovani tužilac, *Izjašnjenje tužilaštva o prvom izveštaju Sekretarijata u vezi s prijavama žrtava* (u daljem tekstu: odgovor tužilaštva), 1. mart 2021, javno.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00241, Služba za učešće svedoka, *Dopuna prvom izveštaju Sekretarijata sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku sa preporukama za njihovo grupisanje* (u daljem tekstu: dopuna izveštaju), 1. april 2021, javno, s poverljivim prilogom 1, poverljivo i *ex parte*.

9. Dana 14. aprila 2021, odbrana g. Tačija je odgovorila na dopunu izveštaju.¹¹

II. IZJAŠNJENJA STRANA

10. Služba za učešće žrtava predlaže da sudija za prethodni postupak odobri sedamnaest, a odbije jednu prijavu.¹² Služba za učešće žrtava takođe predlaže da se javnosti ne otkrivaju identifikujući podaci nijednog od podnosilaca prijave, a da se identifikujući podaci podnosilaca prijave koji žive na Kosovu, ili podnosilaca albanske nacionalnosti čije porodice žive na Kosovu, ne otkrivaju ni braniocima ni optuženima.¹³

11. Odbrana g. Tačija iznosi opšte napomene u vezi sa dopuštenošću prijave i zatraženih zaštitnih mera.¹⁴

12. Odbrana g. Krasnićija iznosi opšte napomene u vezi sa kriterijumima iz pravila 113 Pravilnika, zatraženim zaštitnim merama i grupisanjem podnosilaca prijave.¹⁵ Odbrana g. Krasnićija takođe podnosi tabelu u kojoj su rezimirani podaci o podnosiocima prijave sadržani u prvom izveštaju.¹⁶

13. Tužilaštvo iznosi da se ne protivi primeni i tumačenju kriterijuma o dopuštenosti, zajedničkom zastupanju i zaštitnim merama navedenim u prvom izveštaju.¹⁷

14. U dopuni izveštaju, Služba za učešće žrtava iznosi dodatne napomene o grupisanju prijavljenih lica i njihovom zajedničkom pravnom zastupanju.¹⁸ Služba za učešće žrtava takođe napominje da je jedan od podnosilaca prijave, žrtva 05/06,

¹¹ KSC-BC-2020-06, F00245, odbrana g. Tačija, *Odgovor Tačijeve odbrane na dopunu prvom izveštaju Sekretarijata sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku sa preporukama za njihovo grupisanje*, (u daljem tekstu: Tačijev odgovor na dopunu izveštaju), 14. april 2021, javno.

¹² Prvi izveštaj, stavovi 48-49.

¹³ Prvi izveštaj, stavovi 61-62.

¹⁴ Tačijev odgovor, stavovi 7-25, 27-29.

¹⁵ Krasnićijev odgovor, stavovi 17-32.

¹⁶ Krasnićijev odgovor, prilog 1.

¹⁷ Odgovor tužilaštva, stav 1.

¹⁸ Dopuna izveštaju, stavovi 11-32.

preminuo u vremenu od podnošenja prvog izveštaja i da će u vezi s tim dostaviti podnesak.¹⁹

III. MERODAVNO PRAVO

A. PRIJAVA I ODOBRENJE ZA UČEŠĆE U POSTUPKU

15. Shodno članu 22(1) Zakona i pravilu 2 Pravilnika, žrtva je fizičko lice koje je lično pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu, kao direktnu posledicu krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, navedenog u optužnici koju je potvrdio sudija za prethodni postupak.

16. Shodno pravilu 113(1) Pravilnika, nakon što optužnica bude potvrđena i dovoljno pre početka pretresa, lice koje tvrdi da je žrtva krivičnog dela o kome se iznose navodi u optužnici može da podnese zahtev da dobije status žrtve koja učestvuje u postupku. U zahtevu navodi podatke na osnovu kojih traži priznavanje statusa žrtve, kao i mesto i datum krivičnog dela usled koga je, prema navodima, pretrpelo štetu. Stranama u postupku se ne obelodanjuju podneti zahtevi za priznavanje statusa žrtve.

17. Shodno pravilu 113(2) Pravilnika, Služba za učešće žrtava evidentira i ocenjuje zahteve i podnosi ih sudiji za prethodni postupak uz preporuku o dopuštenosti zahteva i zajedničkom zastupanju žrtava i, u odgovarajućim slučajevima, ulaže zahtev za odobravanje zaštitnih mera prema pravilu 80 Pravilnika. Služba za učešće žrtava obavezna je da stranama u postupku dostavi i poverljivi izveštaj, bez navođenja podataka na osnovu kojih bi se podnosioci zahteva mogli identifikovati.

18. Shodno pravilu 113(3) Pravilnika, strane u postupku mogu da se izjašnjavaju samo o pravnim osnovima u pogledu dopuštenosti zahteva i zajedničkog zastupanja žrtava.

¹⁹ Dopuna izveštaju, fusnota 10.

19. Shodno pravilima 95(2)(i) i 113(4)-(5) Pravilnika, sudija za prethodni postupak uzima u obzir da li je podnosilac pružio *prima facie* dokaze o šteti koju je pretrpeo kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice i donosi obrazloženu odluku kojom odobrava ili odbija zahtev za učešće u postupku. Sudija za prethodni postupak takođe donosi odluku o zajedničkom zastupanju žrtava u postupku i eventualno zatraženim zaštitnim merama. O odluci se obaveštavaju podnosilac zahteva, Služba za učešće žrtava i strane u postupku.

20. Shodno pravilu 113(6) Pravilnika, podnosioci čiji su zahtevi odbijeni imaju pravo da ulože žalbu na odluku u roku od četrnaest (14) dana od obaveštenja o odluci.

21. Shodno pravilu 113(8) Pravilnika, nakon konsultacija sa Službom za učešće žrtava, sudija za prethodni postupak odlučuje da li će žrtve koje učestvuju u postupku podeliti u grupe sa zajedničkim zastupanjem, pri čemu uzima u obzir: (a) eventualni sukob interesa koji može da oteža zajedničko zastupanje; (b) eventualne slične interese koji mogu da olakšaju zajedničko zastupanje, i (c) prava optuženog i interese pravičnog i ekspeditivnog suđenja.

B. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

22. Shodno članu 22(3) Zakona, u krivičnom postupku pred Specijalizovanim većima žrtve imaju lični interes i pravo da budu obaveštene, da im se prizna status žrtve i da dobiju naknadu štete.

23. Shodno pravilu 113(7) Pravilnika, kada se žrtvama prizna pravo da učestvuju u postupku, sekretar dodeljuje zastupnika grupi žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima.

24. Shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(1) Pravilnika, žrtve-učesnici ostvaruju svoja prava putem dodeljenog zastupnika žrtava i u prethodnom postupku, ukoliko

su u pitanju lični interesi žrtava i samo ako to nije na štetu ili suprotno pravima optuženog.

25. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, po potrebi i u zavisnosti od okolnosti, sudija za prethodni postupak izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku u skladu s članom 22(3) i (6) Zakona.

26. Shodno pravilu 114(2) Pravilnika, zastupnik žrtava može da prisustvuje prethodnom postupku ako sudija za prethodni postupak to smatra potrebnim radi zaštite ličnih interesa i prava žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s članom 22(3) Zakona.

27. Shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup poverljivim materijalima ukoliko Pravilnikom nije drugačije predviđeno ili ukoliko sudija za prethodni postupak drugačije ne reši. Zastupnik žrtava redovno informiše svoje stranke o odvijanju postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

28. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, kad god smatra da su u pitanju lični interesi žrtava koje učestvuju u postupku i ako nije drugačije predviđeno Pravilnikom, zastupnik žrtava može, pod nadzorom panela, da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske.

C. ZAŠTITNE MERE

29. Shodno članu 39(11) Zakona i pravilu 95(2)(h) Pravilnika, sudija za prethodni postupak, ako je potrebno, odlučuje o zahtevima u vezi sa merama za zaštitu i privatnost žrtava i svedoka podnetim pre prosleđivanja spisa predmeta.

30. Shodno pravilu 80(1) Pravilnika, panel može, *proprio motu* ili na zahtev, da izda nalog za uvođenje odgovarajućih mera za zaštitu, bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost žrtava i drugih lica koja učestvuju u postupku.

31. Shodno pravilu 80(4) Pravidnika, te mere mogu podrazumevati neobelodanjivanje materijala ili podataka koji bi mogli otkriti identitet žrtve koja učestvuje u postupku.

IV. DISKUSIJA

A. POTPUNOST PRIJAVA

32. Služba za učešće žrtava navodi da je najveći deo prijava primila imejlom, dok je osam prijava pristiglo posredstvom dva različita advokata.²⁰ Uz napomenu da od jednog broja prijavljenih treba zatražiti dodatnu dokumentaciju odnosno podatke,²¹ služba takođe navodi da se sve prijave podnete uz prvi izveštaj mogu smatrati potpunim u formalnom smislu.²²

33. Odbrana g. Tačija smatra da prijave treba odbaciti u slučaju da su nepotpune, da postoje nepodudarnosti u ličnim ispravama ili prijavama, odnosno između njih, da pretrpljena šteta navedena u prijavi nije nastala u vremenskom ili geografskom okviru optužbi iz optužnice ili da nije naveden konkretan datum ili mesto događaja.²³

34. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da je prijava potpuna ako zadovoljava sledeće kriterijume: (i) dostavljeno je dovoljno dokaza o identitetu i, ukoliko je relevantno, o srodničkom, odnosno zakonskom starateljskom odnosu; (ii) lični podaci su kompletni; (iii) svi relevantni delovi prijave su popunjeni; ²⁴ (iv) datum/period i mesto krivičnih dela, kao i pretrpljena šteta navedeni su dovoljno jasno; (v) dostavljena je relevantna i dovoljna dokumentacija u

²⁰ Prvi izveštaj, stav 6. Jedan podnosilac (žrtva 15/06) je povukao prijavu, pa ona nije obuhvaćena prvim izveštajem. Vidi prvi izveštaj, stav 6.

²¹ Prvi izveštaj, stav 13.

²² Prvi izveštaj, stav 14.

²³ Tačijev odgovor, stav 8.

²⁴ Obrazac "Prijava za priznavanje statusa žrtve koja učestvuje u postupku" može se naći na veb-sajtu Specijalizovanih veća.

meri u kojoj je to moguće; i (vi) prijavu je potpisao podnosilac odnosno njegov zakonski staratelj.²⁵

35. Sudija za prethodni postupak ocenjuje da li su dostavljene prijave potpune i da li su podaci u njima dovoljni da bi se doneo zaključak prema pravilu 113(4) Pravilnika. U tom pogledu, sudija za prethodni postupak podseća Službu za učešće žrtava da izraz “u meri u kojoj je to moguće” u vezi sa uslovom (v) o dostavljanju relevantne i dovoljne dokumentacije podrazumeva da Služba za učešće žrtava uvek mora da ispita da li takva dokumentacija postoji i, ukoliko postoji, da zatraži da se taj materijal dostavi.²⁶ Sudija za prethodni postupak takođe napominje da u odsustvu podneska sa potvrdom o smrti žrtve 05/06 i drugih dodatnih podnesaka Službe za učešće žrtava, o prijavi ove žrtve neće rešavati u ovoj odluci.²⁷

36. Pregledavši popunjene prijavne obrasce, rezimee prijava i dostavljenu potkrepljujuću dokumentaciju, sudija za prethodni postupak došao je do sledećih zaključaka. Prvo, svih sedamnaest²⁸ prijava sadrže valjane dokaze o identitetu žrtava i njihove lične podatke, u njima su dovoljno jasno navedeni datum/period i mesto krivičnih dela, kao i pretrpljena šteta, i prijave su valjano potpisane. Drugo, za žrtve 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 12/06, 13/06, 14/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 podneseni su valjani dokazi o srodničkom odnosu.²⁹ Treće, premda su dokumentaciju o pretrpljenoj šteti podnele samo žrtve 04/06, 07/06, 08/06 i 17/06,³⁰ detaljan opis događaja i

²⁵ Okvirna odluka, stav 22.

²⁶ Sudija za prethodni postupak s tim u vezi primećuje da su žrtve 01/06, 02/06, 03/06 i 04/06 navele da imaju potkrepljujuću dokumentaciju koja potvrđuje štetu, ali je Služba za učešće žrtava u rezimeima njihovih prijava izričito napisala da ta dokumentacija nije tražena (*vidi* prvi izveštaj, prilozi 2-6). Iako sudija za prethodni postupak smatra da su, što se tiče ovih konkretnih prijava, ostale podnete informacije dovoljne za zaključke u ovoj odluci, Služba za učešće žrtava se poziva da u svojim budućim izveštajima ispuni uslove koji važe za potkrepljujuću dokumentaciju.

²⁷ Sudija za prethodni postupak primećuje da je Služba za učešće žrtava učitala potvrdu o smrti žrtve 05/06 u elektronski sistem *Legal Workflow* bez propratnog podneska.

²⁸ U ovaj broj nije uračunata prijava žrtve 05/06, iz razloga iznetih u stavu 35.

²⁹ Sudija za prethodni postupak primećuje da u prijavi žrtve 19/06 postoje neznatne nepodudarnosti u pogledu srodstva, ali smatra da se iz detaljnog opisa i dokumentacije koje je podneo podnosilac dovoljno jasno vidi da su podnosilac i preminula žrtva bili bliski srodnici, članovi uže porodice.

³⁰ Prvi izveštaj, stavovi 38, 40-41, 46.

pretrpljene štete koji su dali podnosioci prijava bio je dovoljan za donošenje relevantnih zaključaka.

37. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da su svih sedamnaest prijava potpune, pa je prema tome moguće oceniti njihovu dopuštenost.

B. DOPUŠTENOST PRIJAVA

38. Služba za učešće žrtava iznela je sledeće: (i) svi podnosioci prijava podneli su valjanu dokumentaciju kao fizička lica;³¹ (ii) radnje opisane u sedamnaest prijava mogu predstavljati krivično delo obuhvaćeno potvrđenom optužnicom – bilo po mestu izvršenja krivičnih dela koja su pobrojana u toj optužnici ili po inkriminisanom geografskom prostoru odnosno periodu, tj. na Kosovu i u delovima severne Albanije od marta 1998. do septembra 1999;³² (iii) šest podnosilaca je lično pretrpelo štetu, a jedanaestoro su štetu pretrpeli kao indirektno žrtve, zbog smrti ili nestanka člana uže porodice,³³ i (iv) za sve podnosioci prijava za koje Služba za učešće žrtava predlaže priznavanje statusa žrtve postoje dokazi o uzročno posledičnoj vezi između štete koju su pretrpeli i krivičnog dela iz potvrđene optužnice.³⁴ Na osnovu toga, Služba za učešće žrtava dala je preporuku sudiji za prethodni postupak da odobri sedamnaest prijava (žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 05/06, 07/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 12/06, 13/06, 14/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06)³⁵ i odbije jednu (žrtva 06/06).³⁶

39. Odbrana g. Tačija tvrdi da šteta koju podnosioci navode mora biti direktna posledica krivičnog dela iz potvrđene optužnice, te da od svakog prijavljenog treba tražiti da predoči *prima facie* dokaze o tome da je šteta nastala usled krivičnih dela koja

³¹ Prvi izveštaj, stav 22.

³² Prvi izveštaj, stavovi 23-30.

³³ Prvi izveštaj, stavovi 33-36.

³⁴ Prvi izveštaj, stav 37.

³⁵ Prvi izveštaj, stav 48.

³⁶ Prvi izveštaj, stav 49.

su se dogodila na mestima izričito pobrojanim u potvrđenoj optužnici, konkretno u tabelarnim prikazima A, B i C.³⁷

40. Odbrana g. Krasnićija tvrdi da se dopuštanje učešća žrtava koje nisu direktno povezane sa konkretnim datumima i mestima iz optužnice kosi sa pravima optuženog, jer neminovno proširuje odrednice predmeta izvan granica optužbi.³⁸

41. Tužilaštvo tvrdi da su potvrđenom optužnicom jasno definisane vremenske, geografske i materijalne odrednice, čime se adekvatno sužava krug žrtava koje *prima facie* ispunjavaju uslove za priznavanje takvog statusa.³⁹

42. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke prema kojoj se licu koje je zatražilo da dobije status žrtve može odobriti da učestvuje u postupku ukoliko postoje *prima facie* dokazi o sledećem:

- (a) podnosilac je fizičko lice;
- (b) podnosilac je u prijavi opisao radnje koje predstavljaju krivično delo obuhvaćeno potvrđenom optužnicom;
- (c) podnosilac je lično pretrpeo štetu; i
- (d) šteta je direktna posledica krivičnog dela navedenog u potvrđenoj optužnici.⁴⁰

43. Sudija za prethodni postupak takođe podseća na to da se ocena o dopuštenosti prijava prema navedenim kriterijumima izvodi na *prima facie* osnovi.⁴¹ Prema tome, sudija za prethodni postupak pregleda dostavljene informacije i potkrepljujući materijal svakog podnosioca ponaosob, uzimajući u obzir: (i) sve okolnosti koje su na prvi pogled relevantne,⁴² uključujući sadržaj potvrđene optužnice i, ako je potrebno,

³⁷ Tačijev odgovor, stavovi 9, 19.

³⁸ Krasnićijev odgovor, stav 21.

³⁹ Odgovor tužilaštva, stav 2.

⁴⁰ Okvirna odluka, stav 28.

⁴¹ Okvirna odluka, stav 29.

⁴² Okvirna odluka, stav 29.

detaljni prikaz po pravilu 86(3)(b) odnosno odluku o potvrđivanju optužnice, i (ii) koherentnost same prijave,⁴³ uključujući popunjeni prijavni obrazac, rezime prijave i podnetu potkrepljujuću dokumentaciju. Sudija za prethodni postupak ne ocenjuje materijalnu verodostojnost ili pouzdanost podnetih informacija i dokaza.⁴⁴ Bez obzira na to, sudija za prethodni postupak neće se oslanjati na informacije ili potkrepljujući materijal koji je očigledno neverodostojan.⁴⁵

(a) Fizičko lice

44. Kao što je navedeno u stavu 37, sudija za prethodni postupak se uverio da su svih sedamnaest podnosilaca dostavili valjane dokaze o identitetu i da su fizička lica.

(b) Krivična dela

45. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da „krivično delo“ za koje podnosilac tvrdi da je bio njegova žrtva mora da se odnosi na neko od krivičnih dela obuhvaćenih potvrđenom optužnicom.⁴⁶ Sudija za prethodni postupak takođe podseća na obavezu podnosioca da što konkretnije opiše mesto i vreme događaja i, po mogućnosti, učinioca koji je bio prisutan na licu mesta ili koji je učestvovao u tom događaju.⁴⁷ Ovi zahtevi jasno pokazuju da krivično delo za koje podnosilac tvrdi da je bio njegova žrtva mora biti unutar okvira zacrtanih materijalnim, geografskim i vremenskim parametrima konkretnih optužbi iz

⁴³ Okvirna odluka, stav 29.

⁴⁴ *Slično tome*, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1119, pretresno veće I, [Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Lubanga*), 18. januar 2008, stav 99; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1862, pretresno veće III, [Decision on 270 Applications by Victims to Participate in the Proceedings](#), 25. oktobar 2011, stav 27.

⁴⁵ *Slično tome*, KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, stav 50.

⁴⁶ Okvirna odluka, stav 32.

⁴⁷ Okvirna odluka, stav 32.

potvrđene optužnice.⁴⁸ Druga krivična dela na koja se u potvrđenoj optužnici samo načelno ukazuje u vezi sa pozadinom događaja ili kontekstualnim obeležjima ratnih zločina ili zločina protiv čovečnosti ne potpadaju pod pravila 2 i 113(1) Pravilnika, bez obzira na to da li su slična delima na kojima počivaju optužbe. Svako drugo tumačenje vodilo bi odobravanju da u postupku učestvuju žrtve koje nisu povezane sa konkretno navedenim optužbama u potvrđenoj optužnici.

46. S obzirom na prethodno i nakon što je pregledao sve prijave, sudija za prethodni postupak konstatuje da devet podnosilaca tvrdi da je žrtva krivičnog dela navedenog u potvrđenoj optužnici, kako je predviđeno pravilima 2 i 113(1) Pravilnika. Dakle, žrtve 01/06, 02/06, 03/06 i 04/06 tvrde da su žrtve krivičnih dela izvršenih u [BRISANO], opština [BRISANO].⁴⁹ Žrtva 07/06 tvrdi da je žrtva krivičnih dela izvršenih u [BRISANO], opština [BRISANO].⁵⁰ Žrtve 16/06, 17/07 i 18/06 tvrde da su žrtve posledica krivičnih dela izvršenih nad članom uže porodice u [BRISANO], opština [BRISANO].⁵¹ Žrtva 19/06 tvrdi da je žrtva posledica krivičnih dela izvršenih nad članom uže porodice u [BRISANO], opština [BRISANO] i na jednom drugom mestu iz potvrđene optužnice.⁵² I na kraju, sudija za prethodni postupak napominje da krivična dela opisana od strane ovde navedenih podnosilaca prijave ulaze u period koji je za svako od tih mesta naveden u potvrđenoj optužnici.⁵³

⁴⁸ *Vidi, slično tome*, ali imajući u vidu različit proceduralni tok, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1432, žalbeno veće, [Judgment on the Appeals of the Prosecutor and the Defence Against Trial Chamber I's Decision on Victims' Participation of 18 January 2008](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu *Lubanga*), 11. juli 2008, stavovi 58, 62; *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-449, pretresno veće VI, [Decision on Victims' Participation in Trial Proceedings](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Ntaganda*), 6. februar 2015, stav 43; *Prosecutor v. Al Hassan*, ICC-01/12-01/18-37-tENG, veće za prethodni postupak I, [Decision Establishing the Principles Applicable to Victims' Applications for Participation](#), 24. maj 2018, stavovi 27, 48; *Prosecutor v. Yekatom and Ngaïssona*, ICC-01/14-01/18-738, [Decision on Victims' Participation in Trial Proceedings](#), 23. novembar 2020, stavovi 20-21.

⁴⁹ [BRISANO]

⁵⁰ [BRISANO]

⁵¹ [BRISANO]

⁵² [BRISANO]

⁵³ [BRISANO]

47. Kad je reč o žrtvi 12/06, sudija za prethodni postupak konstatuje da dostavljene informacije nisu dovoljne da se *prima facie* utvrdi da li je krivično delo za koje podnosilac tvrdi da je bio njegova žrtva delo za koje se iznose optužbe u potvrđenoj optužnici. Konkretno, žrtva 12/06 tvrdi da je žrtva krivičnog dela izvršenog nad članom uže porodice u [BRISANO] u opštini [BRISANO]. Iako dostavljeni podaci jasno pokazuju da to krivično delo ne potpada pod optužbe za [BRISANO] na tom mestu,⁵⁴ ne može se utvrditi da li bi ono moglo potpadati pod optužbe za [BRISANO] koji su izvršeni na tom mestu.⁵⁵ Stoga sudija za prethodni postupak smatra da treba da odloži odluku o prijavi žrtve 12/06 i zatraži od Službe za učešće žrtava da se obrati podnosiocu radi pribavljanja više informacija o okolnostima u kojima je to krivično delo izvršeno.

48. Kada je reč o preostalim prijavljenima, tj. žrtvama 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06, sudija za prethodni postupak konstatuje da krivična dela za koja oni tvrde da su bili njihove žrtve ne ulaze u vremenski, geografski i materijalni okvir konkretnih optužbi iz potvrđene optužnice, te da ne potpadaju pod pravila 2 i 113(1) Pravilnika. Ova odluka ne utiče na eventualne buduće odluke o prihvatljivosti njihovih prijava, uključujući o šteti koju su možda pretrpeli usled opisanih krivičnih dela, ukoliko bi došlo do izmene potvrđene optužnice.

49. Sudija za prethodni postupak, stoga, odlaže odluku o prijavi žrtve 12/06 i konstatuje da prijave žrtava 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06 nisu dopuštene. Samo prijave žrtava 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 biće razmotrene prema preostalim kriterijumima za utvrđivanje dopuštenosti.

⁵⁴ [BRISANO]

⁵⁵ [BRISANO]

(c) Podnosilac je lično pretrpeo štetu kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice

50. U pogledu kriterijuma koji nalaže da je žrtva lično pretrpela štetu, sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da je štetu morao da pretrpi *sam podnosilac*, tj. da je moralo da dođe do posledica po njegovo telesno ili duševno zdravlje, ili ekonomsko stanje. U ovo spadaju šteta koju su pretrpele žrtve izložene radnjama učinilaca (u daljem tekstu: direktne žrtve) i šteta koju su pretrpela lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom koju su učinio lišili života ili joj naneli povrede (u daljem tekstu: indirektno žrtve).⁵⁶ S tim u vezi sudija za prethodni postupak takođe napominje da se podrazumeva da su članovi uže porodice (supružnik, roditelji, deca, braća i sestre) lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom,⁵⁷ ali da se i drugi članovi porodice koji imaju posebno blizak odnos sa direktnom žrtvom, ili od nje zavise, takođe mogu smatrati licima koja su u bliskom ličnom odnosu.⁵⁸ Potrebna bliskost ne zavisi od toga da li je direktna žrtva lišena života ili je pretrpela povredu.⁵⁹

51. U pogledu vrste štete koju su pretrpele žrtve krivičnih dela, sudija za prethodni postupak podseća da se u Zakonu i Pravilniku pominju tri vrste štete: telesna, duševna i materijalna.⁶⁰

⁵⁶ Okvirna odluka, stav 34.

⁵⁷ [Osnovna načela Ujedinjenih nacija o pravu na pravno sredstvo i naknadu štete žrtava grubih kršenja međunarodnog prava ljudskih prava i teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava](#) (u daljem tekstu: Osnovna načela UN-a), rezolucija br. 60/147 Generalne skupštine UN-a, 16. decembar 2005, A/RES/60/147, stav 8: pojam "žrtva" obuhvata članove uže porodice ili lica zavisna o direktnoj žrtvi.

⁵⁸ *Slično tome*, MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 32; *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1813, pretresno veće I, [Redacted Version of "Decision on 'Indirect Victims'"](#), 8. april 2009, stavovi 44, 50; STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01/PT, sudija za prethodni postupak, [Decision on Victims' Participation in the Proceedings](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Ayyash et al.*), 8. maj 2012, stav 49; *Prosecutor v. Ayyash*, STI-18-10/PT, sudija za prethodni postupak, [Decision Relating to Victims' Participation in the Proceedings and Their Legal Representation](#) (u daljem tekstu: odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu *Ayyash*), 17. april 2020, stav 26.

⁵⁹ *Slično tome*, STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 50; [Odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 26.

⁶⁰ Član 22(1) Zakona; pravilo 2 Pravilnika. Vidi takođe [Osnovna načela UN-a](#), stav 8, koji predviđa da šteta uključuje telesnu ili duševnu povredu, emocionalnu bol, ekonomski gubitak ili suštinsko

52. Pod telesnom štetom podrazumeva se svaka telesna povreda, npr. ranjavanje, prelomi, izobličenje, osakaćenje, gubitak ili disfunkcija organa, telesno oštećenje, lakše ili teže oboljenje, smrt.⁶¹ Telesna povreda ne mora biti opasna po život ili trajna, ali mora biti takve prirode odnosno težine da ugrožava zdravlje ili dobrobit žrtve.⁶² Pored toga, indirektno žrtve moraju dokazati da je telesna povreda koju su pretrpele nastala usled štete koju je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada teška ili dugotrajna duševna patnja indirektno žrtve zbog smrti ili povrede direktno žrtve dovede do telesnog oboljenja ili komplikacija.⁶³

53. Pod duševnom štetom podrazumevaju se svi vidovi duševne patnje, kao što su bol, ožalošćenost, posttraumatski stresni poremećaj i druge vrste psihičkih poremećaja, trauma ili emocionalnog stresa.⁶⁴ Duševna patnja mora biti određenog stepena težine; prolazna duševna patnja sama po sebi ne potpada pod pojam duševne štete.⁶⁵ Pored toga, indirektno žrtve moraju pokazati da je duševna patnja koju su pretrpele posledica štete koju je pretrpela direktna žrtva. Naravno, polazi se od pretpostavke da smrt ili teške povrede direktno žrtve dovode do duševne patnje (npr. bol, ožalošćenost ili emocionalni stres) indirektno žrtve, pod uslovom da je u dovoljnoj meri dokazano da između njih postoji blizak odnos.⁶⁶

uskraćivanje osnovnih prava. Slično tome, MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stavovi 31-32; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stavovi 63-84.

⁶¹ Slično tome, ECCC, *Co-Prosecutors v. Kaing*, Case 001, veće vrhovnog suda, [Appeal Judgment](#) (u daljem tekstu: žalbena presuda u predmetu *Duch*), 3. februar 2012, stav 415. Vidi takođe MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-320, veće za prethodni postupak III, [Fourth Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu *Bemba*), 12. decembar 2008, stav 70.

⁶² Slično tome, STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 65.

⁶³ Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 417.

⁶⁴ Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 77. Vidi takođe, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 70.

⁶⁵ Slično tome, STL, [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 41.

⁶⁶ Slično tome, MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 32; *Prosecutor v. Ruto et al.*, ICC-01/09-01/11-249, veće za prethodni postupak II, [Decision on Victims' Participation at the Confirmation of Charges Hearing and in the Related Proceedings](#), 5. avgust 2011, stav 55; STL, [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 44.

54. Pod materijalnom štetom podrazumeva se svaka vrsta imovinske ili finansijske štete ili gubitka, npr. razaranje, oštećenje ili krađa lične imovine, gubitak prihoda ili sredstava za život, kao i druge vrste ekonomskog gubitka.⁶⁷ Imovinska ili finansijska šteta ili gubitak moraju imati značajan uticaj na ostvarenje osnovnih životnih potreba žrtve. Pored toga, indirektno žrtve moraju izneti dokaze o tome da je materijalna šteta koju su pretrpele posledica štete koju je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada smrt ili šteta pretrpljena od strane direktne žrtve dovedu do gubitka prihoda indirektno žrtve.⁶⁸

55. Kada je reč o kriterijumu da šteta mora biti direktna posledica krivičnog dela iz optužnice, sudija za prethodni postupak podseća na svoj zaključak iz okvirne odluke da se šteta smatra direktnom posledicom krivičnog dela ukoliko bi, po mišljenju objektivnog posmatrača, u vladajućim okolnostima na relevantnom mestu i u relevantno vreme, i uzimajući u obzir lične okolnosti žrtve, činjenje ili nečinjenje učinioca najverovatnije prouzrokovalo tu štetu.⁶⁹ Krivično delo ne mora biti jedini uzrok pretrpljene štete, ali je potrebno da je šteti značajno doprinelo.⁷⁰ Konkretno, kada se radi o telesnoj ili duševnoj šteti, podnosioci prijave koji su direktne žrtve treba, kao minimum, da navedu da su bili prisutni na mestu krivičnog dela u relevantno vreme i da su bili izloženi činjenju ili nečinjenju učinioca. Kad je reč o materijalnoj šteti, podnosioci prijave koji su direktne žrtve treba da navedu, kao minimum, da su se njihov posed ili imovina nalazili na mestu krivičnog dela u relevantno vreme i da je usled toga došlo do njihovog oštećenja, razaranja ili otuđenja, ili da je do gubitka prihoda ili sredstava za život došlo nakon krivičnog dela ali usled njega. Bez obzira na vrstu štete, podnosioci prijave koji su indirektno žrtve moraju, kao minimum, da

⁶⁷ Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu *Duch*](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu *Ayyash et al.*](#), stav 72; [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu *Ayyash*](#), stav 37. Vidi takođe MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu *Bemba*](#), stav 70.

⁶⁸ Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu *Duch*](#), stav 417.

⁶⁹ Okvirna odluka, stav 39.

⁷⁰ Slično tome, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu *Bemba*](#), stav 77.

pokažu da je šteta koju su pretrpeli rezultat štete koju je pretrpela direktna žrtva, sa kojom su imali blizak lični odnos.⁷¹

56. Sudija za prethodni postupak shodno tome konstatuje da su žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06 i 07/06 pretrpele telesnu štetu, npr. ranjavanje, prelome, izobličenja ili telesno oštećenje, kao i duševnu štetu, npr. trajnu anksioznost, duboku traumu i emocionalni stres, kao direktnu posledicu zatvaranja na gore navedenim mestima zločina, te fizičkog i psihičkog zlostavljanja od strane pripadnika OVK, sve vreme dok su bili zatvoreni. Dalje, sudija za prethodni postupak konstatuje da su žrtve 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06, samim tim što su članovi porodice direktnih žrtava, pretrpele duševnu štetu, npr. ožalošćenost i duboku traumu, usled otmice i ubistva tih direktnih žrtava na navedenim mestima zločina.

57. Iako žrtva 17/06 tvrdi i da je pretrpela telesnu štetu usled smrti lica koje je direktna žrtva, dostavljeni podaci i dokumentacija nisu dovoljni za donošenje *prima facie* konstatacije da je telesno oboljenje žrtve 17/06 posledica duševne patnje prouzrokovane smrću navedenog člana porodice. Iako žrtve 01/06, 02/06, 03/06 i 04/06 takođe tvrde da su pretrpele materijalnu štetu, dostavljeni podaci i dokumentacija nisu dovoljni za donošenje *prima facie* zaključka da je ta šteta direktna posledica navedenih krivičnih dela. Ovi zaključci ne utiču na buduće odluke u ovim stvarima, u slučaju podnošenja dodatnog materijala.

(d) Zaključak

58. Sudija za prethodni postupak, shodno tome, konstatuje da *prima facie* postoje dokazi da su žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 pretrpele štetu kao direktnu posledicu nekog od krivičnih dela za koje se tereti u potvrđenoj

⁷¹ Slično tome, STL, [odlučka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 27.

optužnici. Shodno tome, ovim podnosiocima prijava odobrava se da budu učesnici u postupku u statusu žrtve.

59. Sudija za prethodni postupak odlaže odluku o prijavi žrtve 12/06 i upućuje Službu za učešće žrtava da se obrati podnosiocu kako bi pribavila više informacija o okolnostima u kojima je izvršeno krivično delo.

60. Sudija za prethodni postupak takođe iznosi da se žrtvama 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06, iz razloga navedenih u stavu 48, ne odobrava da budu učesnici u postupku u statusu žrtve.

C. ZAŠTITNE MERE

61. Služba za učešće žrtava je navela da je petoro prijavljenih zatražilo neobelodanjivanje javnosti,⁷² jedan neobelodanjivanje optuženom,⁷³ četvero neobelodanjivanje ni javnosti ni optuženom⁷⁴ a osmoro neobelodanjivanje ni javnosti, ni optuženom ni braniocima.⁷⁵ Služba za učešće žrtava takođe iznosi da postoji strahovanje za sve žrtve koje su se prijavile za učešće u postupku jer na Kosovu vlada opšta atmosfera zastrašivanja žrtava, to je mala zemlja u kojoj ljudi žive u tesno povezanim zajednicama, a optuženi imaju ogroman uticaj i sredstva.⁷⁶ Na osnovu toga, Služba za učešće žrtava tvrdi da postoji objektivna opasnost po sve prijavljene, te da nije potrebno da svako od njih navodi konkretne pretnje po njega ili njegovu porodicu. Obelodanjivanje podataka koji bi mogli otkriti njihov identitet predstavljalo bi bezbednosni rizik po podnosiocima prijave i članove njihovih porodica.⁷⁷ Stoga je preporuka Službe za učešće žrtava da se podaci koji mogu otkriti njihov identitet drže

⁷² Prvi izveštaj, stav 56, odnosi se na žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06 i 05/06.

⁷³ Prvi izveštaj, stav 56, odnosi se na žrtvu 19/06.

⁷⁴ Prvi izveštaj, stav 56, odnosi se na žrtve 06/06, 09/06, 10/06 i 11/06.

⁷⁵ Prvi izveštaj, stav 56, odnosi se na žrtve 07/06, 08/06, 12/06, 13/06, 14/06, 16/06, 17/06 i 18/06.

⁷⁶ Prvi izveštaj, stav 59.

⁷⁷ Prvi izveštaj, stav 60.

u tajnosti od javnosti u slučaju svih prijavljenih, a u slučaju prijavljenih albanske nacionalnosti sa porodicama na Kosovu, takve podatke treba držati u tajnosti i od branilaca i optuženih.⁷⁸

62. Odbrana tvrdi da treba odbaciti zahtev Službe za učešće žrtava kojim se traži potpuna anonimnost šest podnosilaca prijave, budući da postojanje opšte atmosfere uticanja na svedoke nije dovoljno da se dokaže da postoji objektivna opasnost po podnosiocima, niti opravdava zatraženu anonimnost, pošto nisu izneti navodi o konkretnoj pretnji ili realnom riziku od uticanja.⁷⁹ Odbrana takođe traži da joj se obelodane prijavni obrasci onih podnosilaca sa kojima je tužilaštvo već obavilo razgovore kao sa svedocima, čiji materijal je već obelodanjen odbrani, odnosno podnosilaca koji se pominju u potvrđenoj optužnici ili detaljnom prikazu tužilaštva po pravilu 86(3)(b).⁸⁰ I na kraju, odbrana g, Krasnićija tvrdi da se mere koje dozvoljavaju obelodanjivanje braniocu ali ne i optuženom kose sa pravima optuženog i da su u suprotnosti sa nacionalnim pravilima advokatske etike koja važe za braniocima u Engleskoj i Velsu.⁸¹

63. Tužilaštvo je iznelo da se ne protivi zatraženim zaštitnim merama, kao i da je svaki zahtev za obelodanjivanje preuranjen i, u svakom slučaju, protivan merodavnim odredbama.⁸²

(a) Prijavni obrasci

64. Sudija za prethodni postupak odmah na početku podseća da pravilo 113(1) Pravilnika izričito propisuje da se prijavni obrasci ne obelodanjuju stranama u postupku. U tom pogledu sudija za prethodni postupak podvlači da je svrha

⁷⁸ Prvi izveštaj, stavovi 61-62.

⁷⁹ Tačijev odgovor, stav 28; Krasnićijev odgovor, stav 31(c).

⁸⁰ Tačijev odgovor, stav 25. *Vidi takođe*, Krasnićijev odgovor, stav 31(f).

⁸¹ Krasnićijev odgovor, stav 31(e).

⁸² Odgovor tužilaštva, stav 1.

prijavnog obrasca dostavljanje informacija na osnovu kojih se ocenjuje da li podnosilac prijave ispunjava uslove za sticanje statusa žrtve-učesnika u postupku, uključujući opis štete koju je žrtva pretrpela.⁸³ Usled toga prijavni obrazac obično sadrži znatnu količinu osetljivih informacija koje se ne tiču nužno pitanja u vezi sa dokazima. Iz tog razloga prijavni obrasci *per se* ne podležu obelodanjivanju stranama u postupku.⁸⁴

65. Što se tiče zahteva odbrane da se odmah obelodane sve prijave svedoka koji bi mogli imati dvojaki status, sudija za prethodni postupak takođe napominje da su u ovoj fazi postupka – kad tužilac još nije dovršio svoje obaveze obelodanjivanja i dostavio spisak svedoka – sasvim izvesno preuranjeni zahtevi za obelodanjivanje bilo kojih podataka iz prijavnih obrazaca žrtava „koje će tužilaštvo možda pozvati da svedoče u postupku“⁸⁵.

66. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da ti prijavni obrasci i potkrepljujuća dokumentacija i nadalje treba da nose oznaku „strogo poverljivo i *ex parte*“, te odbija zahtev odbrane za obelodanjivanje bilo kog od prijavnih obrazaca.

(b) Podnosioci čije su prijave odobrene

67. U pogledu žrtava 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06, sudija za prethodni postupak najpre napominje, kao što je navedeno i u okvirnoj odluci, da se pravni kriterijumi za nalaganje zaštitnih mera za svedoke primenjuju i na svedoke-učesnike u postupku.⁸⁶ Pored toga, prilikom utvrđivanja odgovarajućih zaštitnih mera za žrtve-učesnike u postupku, sudija za prethodni postupak uzima u obzir i sledeće:

⁸³ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-211, veće za prethodni postupak II, [Decision on Victims' Participation at the Confirmation of Charges Hearing and in Related Proceedings](#), 15. januar 2014, stav 43; odluka o učešću žrtava u predmetu *Ntaganda*, stav 36.

⁸⁴ Slično tome, STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01-PT, sudija za prethodni postupak, [Decision on Prosecution's Request for the Reclassification as Confidential of the Identities and Application of Victims seeking to Participate in the Proceedings](#) (u daljem tekstu: odluka o prijavnim obrascima u predmetu *Ayyash et al.*), 31. maj 2013, stavovi 44-49.

⁸⁵ Tačijev odgovor, stav 25.

⁸⁶ Okvirna odluka, stav 47.

(i) svrha učešća žrtava u postupku je da im se omogući ostvarivanje prava i ličnih interesa u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, i (ii) ta svrha je relevantna za razmatranje zaštitnih mera koje treba naložiti za žrtve-učesnike, pri čemu doneta odluka ne sprečava naknadno nalaganje dodatnih mera zbog njihovog potencijalno dvojnog statusa. Konstatacije iznete u nastavku neće biti od uticaja na eventualne buduće odluke odgovarajućeg pretresnog panela o ovom pitanju.

68. U pogledu postojanja objektivne opasnosti koja opravdava izricanje zaštitnih mera, sudija za prethodni postupak uzima u obzir konkretne faktore rizika koji mogu važiti za jednu ili više navedenih žrtvi-učesnika u postupku, s obzirom na to da: (i) sve žrtve i dalje pate od telesne i/ili duševne traume kao posledice zlostavljanja nanetom njima ili članovima njihove uže porodice; (ii) sve su iskazale strah ili zebnju za svoju bezbednost ili bezbednost članova porodice u slučaju da se sazna za njihovo učešće u postupku; i (iii) [BRISANO]. Prilikom donošenja zaključka, sudija za prethodni postupak imaće u vidu i sledeće: (i) opštu atmosferu zastrašivanja svedoka ili žrtava koja vlada na Kosovu, pogotovo kad je reč o krivičnim postupcima protiv bivših pripadnika OVK,⁸⁷ i (ii) mogućnosti i motivaciju optuženih da zastrašuje ove žrtve, s obzirom na to da su se nalazili na položajima vlasti tokom inkriminisanog perioda, kao i u skorije vreme, te postoji rizik od zastrašivanja koje bi mogla da vrši široka mreža pristalica optuženih.⁸⁸ Povrh toga, sudija za prethodni postupak ima u vidu i sledeće: (i) činjenica da imaju status žrtve koja učestvuje u postupku čini ih posebno osetljivim licima, pa eventualne zaštitne mere treba da budu adekvatne njihovim posebnim potrebama kao žrtvama, i (ii) adekvatne zaštitne mere za žrtve su često pravno sredstvo kojim se obezbeđuje njihovo učešće u postupku, jer takve mere su neophodan korak za garantovanje njihove bezbednosti, fizičkog i duševnog zdravlja,

⁸⁷ Prvi izveštaj, stav 59. *Vidi takođe*, KSC-BC-2020-06, F00027/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje* (u daljem tekstu: odluka o hapšenju i pritvaranju), 26. oktobar 2020, javno, stavovi 29-30, 33-34, 37-38, 41-42; [BRISANO].

⁸⁸ Prvi izveštaj, stav 59; *Vidi takođe*, odluka o hapšenju i pritvaranju, stavovi 29-30, 33-34, 37-38, 41-42; [BRISANO].

dobrobiti, dostojanstva i privatnosti, u skladu s pravilom 89 Pravilnika.⁸⁹ Iz pobrojanih razloga, sudija za prethodni postupak smatra da obelodanjivanje materijala ili informacija koje mogu otkriti identitet navedenih žrtava-učesnika u postupku bilo javnosti, bilo stranama u postupku, predstavlja objektivnu opasnost po njih i njihove porodice, te zaključuje da je anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika najadekvatnija i neophodna mera u ovoj fazi postupka.

69. Kad je reč o srazmernosti ovih mera, sudija za prethodni postupak ponavlja da je u ovoj fazi postupka, kada tužilaštvo još nije dostavilo spisak svedoka po pravilu 95(4) Pravilnika, sasvim izvesno prerano za argumente koji se tiču potencijalno dvojnog statusa žrtava koje učestvuju u postupku. Što se tiče odgovarajućih kompenzatornih mera, sudija za prethodni postupak naglašava da su zaštitne mere koje se nalože za žrtve-učesnike u postupku odvojene od zatraženih ili odobrenih zaštitnih mera za svedoke i bez uticaja su na njih. Iz toga sledi da potencijalni dvojni status neke žrtve-učesnika u postupku u ovom trenutku minimalno utiče na mogućnost odbrane da se pripremi za buduća svedočenja.⁹⁰ Povrh toga, sudija za prethodni postupak napominje da izricanje naloga o zaštitnim merama za navedene žrtve-učesnike u postupku u ovoj fazi ne isključuje mogućnost njihove izmene u kasnijoj fazi, uključujući od strane pretresnog panela, ukoliko se za to ukaže potreba.⁹¹ Iz iznetih razloga sudija za prethodni postupak konstatuje da anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika predstavlja srazmernu meru u ovoj fazi postupka.

70. Sudija za prethodni postupak stoga nalaže da se imena i svi podaci koji bi mogli otkriti identitet žrtava 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 drže

⁸⁹ Slično tome, MKS, [Odluka o učešću žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 128.

⁹⁰ Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15-471, pretresno veće IX, [Decision on Disclosure of Victims' Identities](#) (u daljem tekstu: odluka o identitetu žrtava u predmetu *Ongwen*), 17. juni 2016, stav 11.

⁹¹ Slično tome, MKS, [odluka o identitetu žrtava u predmetu Ongwen](#), stavovi 12-14.

u tajnosti od javnosti i strana u postupku, te konstatuje da je primereno da rezimei njihovih prijava nose oznaku „strogo poverljivo i *ex parte*“.

(c) Odbijeni podnosioci prijava

71. Kad je reč o žrtvama 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06, sudija za prethodni postupak smatra da je, s obzirom na poverljivost postupka prijavljivanja predviđen pravilom 113(1)-(2) Pravilnika, kao i potrebu da se zaštiti privatnost podnosioca prijava, neophodno naložiti da se stranama u postupku i javnosti ne obelodanjuju imena podnosioca prijava i podataka na osnovu kojih se može utvrditi njihov identitet. S obzirom na to da nijednom od ovih podnosioca nije odobren status žrtve koja učestvuje u postupku, neobelodanjivanje ne ide na štetu ni optuženog ni pravičnosti postupka.

72. Shodno tome, sudija za prethodni postupak nalaže da se stranama u postupku i javnosti ne obelodane imena i podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet žrtava 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06, te konstatuje da je primereno da rezimei njihovih prijava zadrže oznaku „strogo poverljivo i *ex parte*“.

D. GRUPISANJE I ZAJEDNIČKO PRAVNO ZASTUPANJE

73. U prvom izveštaju, Služba za učešće žrtava smatra da ne postoje bitne razlike u interesima prijavljenih kada je reč o ishodu postupka.⁹² U dopuni izveštaju, Služba za učešće žrtava navodi da se moguća sporna pitanja koja su uočili u vezi sa grupisanjem i zajedničkim zastupanjem tiču različitih okolnosti prijavljenih, odnosno njihove etničke pripadnosti, jezika i geografskog mesta. Služba za učešće žrtava takođe tvrdi da bi ti faktori mogli uticati na efikasnost zajedničkog zastupanja i njihovog svrsishodnog učešća u postupku, jer bi mogli podriti neophodno poverenje između

⁹² Prvi izveštaj, stav 52.

zastupnika žrtava i klijenata i negativno se odraziti na učešće žrtava različite nacionalnosti, ukoliko budu raspoređene u istu grupu.⁹³ Pored toga, Služba za učešće žrtava navodi da je takođe imala u vidu logističke prepreke koje postoje u pogledu izvesnih svedoka, što bi moglo biti opravdanje za njihovo zasebno zastupanje.⁹⁴ Bez obzira na ta razmatranja, Služba za učešće žrtava navodi da se većina prijavljenih ne protivi da bude raspoređena zajedno u jednu grupu.⁹⁵ Služba za učešće žrtava dodaje da se svi prijavljeni, nezavisno od etničke pripadnosti, jezika i geografskog mesta, mogu smatrati žrtvama krivičnih dela istih učinilaca i da svi oni imaju isti interes da traže pravdu pred Specijalizovanim većima.⁹⁶ Služba za učešće žrtava takođe iznosi da bi se eventualni problemi u vezi sa zajedničkim zastupanjem mogli uspešno rešiti angažovanjem pravnog tima od više članova koji bi bili iz različitih zemalja i govorili različite jezike.⁹⁷ Služba za učešće žrtava stoga predlaže da se podnosioci prijave rasporede zajedno u jednu grupu.⁹⁸

74. Odbrana g. Krasnićija iznosi da iz prvog izveštaja ne vidi u čemu bi bio sukob interesa koji bi opravdavao raspoređivanje podnosilaca prijava u više grupa, umesto u jednu, kao i da zadržava pravo da se o tome ponovo izjasni u odgovarajuće vreme.⁹⁹

75. Odbrana g. Tačija podržava preporuku Službe za učešće žrtava da prijavljene žrtve budu grupisane zajedno u jednu grupu radi lakšeg zajedničkog pravnog zastupanja u ovom postupku.¹⁰⁰ Odbrana g. Tačija takođe navodi da je imenovanje zajedničkog pravnog zastupnika za sve žrtve koje su trenutno prijavljene u interesu

⁹³ Dopuna izveštaju, stav 13.

⁹⁴ Dopuna izveštaju, stav 15.

⁹⁵ Dopuna izveštaju, stav 25.

⁹⁶ Dopuna izveštaju, stav 27.

⁹⁷ Dopuna izveštaju, stav 28.

⁹⁸ Dopuna izveštaju, stav 29.

⁹⁹ Krasnićijev odgovor, stav 32.

¹⁰⁰ Tačijev odgovor na dopunu izveštaju, stav 5.

pravičnog ali efikasnog vršenja pravosuđa i da je u saglasnosti sa pravilom 113(8) Pravilnika i okvirnom odlukom.¹⁰¹

76. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da se potreba za raspoređivanje prijavljenih u više grupa javlja kada su okolnosti ili specifičnosti žrtava toliko različite da su njihovi interesi međusobno nepomirljivi, pa je samim tim njihovo zajedničko zastupanje neizvodivo.¹⁰² Dakle, što se tiče žrtava 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06, sudija za prethodni postupak primećuje da su žrtve različite etničke pripadnosti, da žive na različitim mestima i govore različitim jezikom. Istovremeno, i direktne i indirektne žrtve bile su podvrgnute sličnim zločinima od strane istih grupa učinilaca, pretrpele su sličan oblik štete i čini se da sve one imaju zajednički interes da učestvuju u sudskom postupku i ostvare svoja prava. Povrh toga, svi navedeni podnosioci prijave izjasnili su se da se ne protive da budu u istoj grupi sa drugim žrtvama.¹⁰³

77. S obzirom na gore navedeno, sudija za prethodni postupak konstatuje da žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 treba da budu zastupane kao jedna grupa žrtava koje učestvuju u postupku (u daljem tekstu: grupa 1).

78. Sudija za prethodni postupak takođe podseća da, u skladu s članom 22(5) Zakona i pravilom 113(7) Pravilnika, grupe žrtava-učesnika u postupku imaju pravo na pomoć i zastupanje od strane dodeljenog zastupnika žrtava čim im se prizna pravo da učestvuju u postupku i da ne mogu biti zastupane na drugi način. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da je za prijavljene čije je učešće odobreno neophodno obezbediti zajedničkog zastupnika što je pre moguće po donošenju ove odluke, kako bi se izbeglo nepotrebno odlaganje njihovog učešća u postupku. Sudija za prethodni

¹⁰¹ Tačijev odgovor na dopunu izveštaju, stav 7.

¹⁰² Okvirna odluka, stav 43.

¹⁰³ Prvi izveštaj, prilozi 2-6, 8, 16-19; dopuna izveštaju, stav 25.

postupak stoga upućuje sekretara da najkasnije do petka, 7. maja 2021. dodeli zastupnika žrtava grupi 1 radi zajedničkog zastupanja,.

E. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

79. Odbrana smatra da sudija za prethodni postupak treba da omogući stranama u postupku da se izjasne o pravima učešća žrtava-učesnika u fazi prethodnog postupka s obzirom na njihov status, budući da će se obim njihovog učešća razlikovati u zavisnosti od zaštitnih mera i potencijalnog dvojnog statusa kao žrtve-učesnika i svedoka.¹⁰⁴

80. Sudija za prethodni postupak upućuje na gore izneto stanovište da su zaštitne mere koje se za žrtve-učesnike nalože u ovoj fazi od minimalnog uticaja na mogućnost odbrane da se priprema za buduća svedočenja,¹⁰⁵ te smatra da modaliteti učešća žrtava u prethodnom postupku ne zavise od vrste odobrenih zaštitnih mera.¹⁰⁶ Na kraju, prema pravilu 114(4) Pravilnika, sudija za prethodni postupak je ovlašćen da izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku.

81. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da, shodno članu 22 Zakona i pravilu 114 Pravilnika, žrtve koje učestvuju u postupku svoja prava ostvaruju preko dodeljenog zastupnika žrtava i učestvovala u prethodnom postupku u skladu s modalitetima opisanim u nastavku. Treba istaći da modaliteti opisani u nastavku u svakom trenutku podležu odluci sudije za prethodni postupak. Tako on u određenim situacijama može da izmeni prava učešća, ukoliko to ne dovodi u pitanje lične interese žrtava-učesnika ili ukoliko to nalažu drugi razlozi.

82. Prvo, shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni

¹⁰⁴ Tačijev odgovor, stav 29; Krasnićijev odgovor, stav 31(d).

¹⁰⁵ Vidi gore, stav 69.

¹⁰⁶ Slično tome, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 99.

materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa. U skladu s tim, zastupnik žrtava će biti obavješten o svakom distribuiranom materijalu iz predmetnog spisa, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, sa izuzetkom distribuiranog *ex parte* materijala. Zastupnik žrtava neće imati pristup niti će biti obavještan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo. Zastupnik žrtava je dužan da redovno informiše žrtve-učesnike u postupku o toku postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

83. Drugo, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(2) Pravilnika, a radi zaštite ličnih interesa žrtava-učesnika u postupku, zastupnik žrtava može da prisustvuje svim sednicama u toku prethodnog postupka, isključujući sednice *ex parte*.

84. Treće, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(4) Pravilnika, zastupnik žrtava može da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god smatra da su u pitanju lični interesi žrtava-učesnika u postupku. Radi neometanog i efikasnog modaliteta učešća, zastupnik žrtava nije dužan da unapred traži odobrenje za svoja usmena izjašnjenja ili pismene podneske, ali je dužan da u datom izjašnjenju odnosno podnesku navede koji je lični interes konkretno u pitanju.

V. DISPOZITIV

85. Iz iznetih razloga, sudija za prethodni postupak:

- a. **PROGLAŠAVA DOPUŠTENIM** prijave žrtava 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 i odobrava ovim podnosiocima prijava učešće u postupku u statusu žrtve;
- b. **ODLUČUJE** da će žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06 biti zastupane kao grupa 1;

- c. **UPUĆUJE** sekretara da najkasnije u petak, **7. maja 2021**, grupi 1 dodeli zastupnika koji će ih zajednički zastupati;
- d. **ODLUČUJE** da će dodeljeni zastupnik žrtava:
- i. imati pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa;
 - ii. biti obavešten o svakom distribuiranom materijalu iz predmetnog spisa, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, s izuzetkom materijala distribuiranog *ex parte*;
 - iii. neće imati pristup niti će biti obaveštavan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo;
 - iv. redovno informisati žrtve-učesnike u postupku o odvijanju postupka, pri čemu će voditi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije;
 - v. prisustvovati svim sednicama koje budu održane u toku prethodnog postupka, sa izuzetkom *ex parte* sednica;
 - vi. moći da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god su u pitanju interesi žrtava koje učestvuju u postupku, kako je predviđeno u stavu 84;
- e. **ODLAŽE** odluku o prijavi žrtve 12/06 i **NALAŽE** Službi za učešće žrtava da sudiji za prethodni postupak dostavi eventualne dodatne informacije, kako je navedeno u stavu 47, do **petka, 21. maja 2021**;
- f. **ODBIJA** prijave žrtava 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06 kao nedopuštene;

- g. **NALAŽE** zaštitnu meru anonimnosti prema pravilu 80(4)(e)(i) Pravilnika za žrtve 01/06, 02/06, 03/06, 04/06, 07/06, 16/06, 17/06, 18/06 i 19/06;
- h. **NALAŽE** da se imena i svi podaci koji bi mogli otkriti identitet žrtava 06/06, 08/06, 09/06, 10/06, 11/06, 13/06 i 14/06 drže u tajnosti od strana u postupku i javnosti; i
- i. **NALAŽE** da se za rezimee prijava, prijavne obrasce i potkrepljujuću dokumentaciju zadrži oznaka tajnosti „strogo poverljivo i *ex parte*“.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

Hag, Holandija
Sreda, 21. april 2021.